

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben egész évre 240 K, félévre 120 K, negyedévre 60 K.
Vidékre postai székkel egész évre 300 K.
Egyes szám ára 8 korona.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztők és kiadók: Ifj. Rónai F. és Pandur B.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Nyitlár sora 20 korona.

Hirdetések négyzetcentiméterenként 6 K.
számlatnak.

A trónkérdés Magyarországon.

Írta: Csapodi József.
(Folytatás és vége.)

Az 1723: I., II. és III. t.-c.

Az 1723: I. t.-c. kimondja, hogy Magyarországnak, míg Habsburg él, mindig az lesz a királya, ki ura lesz az oszthatatlan örökös tartományoknak, akár férfi, akár nő legyen az. Megállapítja ezen t.-c., hogy Magyarország Ófelsége többi tartományaival „indivisibiliter, ac inseparabiliter, invicem et insimul, ac una cum Regno Hungariae” birtoklandó.

Az 1723: I. t.-c. azonban nem korlátlanul fogadja el a Habsburg-ház leányágának örökösödését, hanem csak a meghatározott főágakból származó leányokra, II. t.-c.-ben éppen ebben különbözik az osztrák pragmática sanctiótól, mely a Habsburg-ház összes nőleszármazóinak megadja az örökösödési jogot. Az 1723: II. t.-c. szerint a Habsburg-ház leányágai három csoportba vannak hivatva a magyar királyi trónra, elsősorban Károly, másodsorban József és harmadsorban Lipót leányai és azok fi- vagy leányutódai. Összesen van három főág.

Az egyes főágakon belül a férfiak megelőzik a nőket, a nő csak akkor juthat a trónra, ha ugyanazon főágban öröklésre képes férfiutód már nincsen; e mellett érvényesül a képviseleti elv (ins representationis), mely szerint a másodszületett az elsőszületett összes fileszármazói megelőzik a trónon, ha pedig nő jutna a trónra, ennek leszármazói között a férfiak ismét megelőzik a nőket.

A felsorolt főágakon belül az egyes leszármazóktól még bizonyos kelleket követel meg a törvény a trónöröklésre. Az 1723: II. t.-c. 7. §-a szerint csak törvényes házasságból származó római katolikus, ausztriai főhercegek vannak jogosítva. Lássuk e 3 kelleket egyenként.

A törvényes minőségnek eredetinek vagyis a születés időpontjában megszerzettnek kell lenni, törvényesített vagy örökbefogadott gyermekek a trónra igényt nem tarthatnak. A törvényes házasság tekintetében a mi házassági törvényeink különös kelleket nem állít fel, hanem e tekintetben a házi törvények intézkednek olyképen, hogy ausztriai főherceg vagy főhercegnő csakis a mindenkor családfő (uralkodó) beleegyezésével köthet érvényes házasságot. Az ily beleegyezés nélkül kötött házasság semmis és az ilyen házasságból származók nem örökölhetik a trónt. Nálunk azonban ez nem áll jogtételként, mert a házi törvénynek Magyarországra kiható kötelező ereje nincsen.

A római katolikus egyházhoz való tartozásra nézve elegendő, ha ezen hithez később csatlakozik, de föltétlenül a trónralépés előtt. A törvény nem mondja meg azt, hogy kit kell ausztriai főhercegnek tekintenünk, de ebben a tekintetben hivatkozik a házi törvényekre. Az uralkodó család házi szabályai szerint ausztriai főhercegeknek tekintendők a trónöröklésre jogosított leányoktól törvényes és egyenrangú házasságból született mindkét nembeli fiági leszármazók, de a leányok csak férjhezmenetelükig. Egyenrangú házasságnak pedig csak olyan házasság tekintetik, melyet a király által egyenrangunak elismert európai uralkodó családok tagjaival kötött az osztrák főherceg. (Ide tartoznak a régi német birodalomban volt fejedelmi családok tagjai.)

Ezért, ha valamelyik főherceg nem egyenrangú házasságot köt az ilyen házasságból származók nem lesznek főhercegek vagy főhercegnők, tehát a trónöröklésre joguk nincsen. Ma-

gának a nem egyenrangú házasságot kötőnek különben fönnálló törvényes trónöröklési jogára a nem egyenrangú házasságkötés nincsen semmi befolyással. A nem egyenrangú házasságot kötő trónörökös ünnepélyes esküt és nyilatkozatot tesz, melyben külön is elismeri, hogy házasságát morganatikusnak tekinti, és abból származó gyermekeket sem egyenrangúknak, sem a trónöröklésre jogosultaknak nem tekinti. Ferenc Ferdinánd trónörökösnek Chotek Zsófia grófnővel kötött házasságánál is így történt 1900. június 28-án. Ezen felfogással szemben vannak olyanok, kik a törvényes házasságból leszármazókat atyjuk után mindenkor főhercegeknek és ha római katolikusok a trónöröklésre képeseknek tartják, akkor is ha a házasság nem egyenrangú vagyis abból indulnak ki, hogy a magyar jog szerint minden törvényes érvényes házasság egyenrangú.

Végül az 1723: III. t.-c. kimondotta, hogy a trónralépő király Magyarországot és a hozzátartozó részeket az országgyűlés által alkotott törvények értelmében fogja kormányozni, trónralépte után köteles magát megkoronáztatni és hitlevelet kiadni, melyben esküvel fogadja, hogy a nemzet jogait, törvényeit és szabadságát megtartja.

Az 1723. évi I. és II. t.-c. kimondották tehát a Habsburg-ház nőági örökösödését és megállapították a trónöröklés rendjét. Ezzel azonban Magyarország nem alakult örökös monarchiává, hanem lényegében továbbra is választó királyság maradt. Az 1723: II. t.-c. 11. §-a ugyanis kimondja, hogy a trónöröklésre jogosított nőágak kihalása esetére a nemzet ősi királyválasztási jogát visszanyeri, vagyis a királyválasztás élvét fenntartja, mint alkotmányos alaptételt. Tehát a királyválasztás csak bizonyos föltételek fönnállásának idejére fölfüggesztett, de elvben érvényben maradt.

Az 1723: I., II. és III. t.-c.-et a magyar országgyűlés elfogadta. A rendek nem gördítettek akadályt ezen alaptörvény létrejöttével szemben, mely a nemzet jogait meglehetősen korlátozta. Mi volt az oka a nemzet engedékenységének? Talán a Habsburg-ház iránt érzett hála, hogy hazánkat 145 évi török rabság után végre-valahára magyar vérről és idegen fejedelmek seregeivel fölszabadította, vagy az a körülmény, hogy a nemzet nemcsak fizikailag, hanem erkölcsileg is ki volt merülve a létért folytatott szakadatlan küzdelmekben? Vagy egyéb politikai indokok? Ezen kérdésekre biztos feleletet adni nem lehet. Mégis abból, hogy az 1723. évi I. t.-c. a magyar szent korona országainak az örökös tartományoknak feloszthatatlanul és elválaszthatatlanul együtt ugyanazon személy által leendő birtoklását kimondja, (personális unio) következtetni lehet ezen törvény elfogadását az akkori viszonyok között elsősorban hazánk védelmi érdeke követte.

Összes közjogi iróink megegyeznek abban, hogy a magyar pragmática sanctió törvény, mert az országgyűlés kezdeményezte, elfogadta, a koronás király szentesítette és szabályszerűen kihirdette. Az 1867. XII. t.-c. azt mondja, hogy a pragmática sanctió a felsőes uralkodóház és Magyarország (nemzet) között létrejött alapszerződés. A törvényhozás tekintélyével eszközölt ezen kijelentés azonban nem oszlatja el, vagy szünteti meg a pragmática sanctió jogi természetét tekintetében felmerülő vitákat és nézeteltéréseket. Igen nagy vita és nézeteltérések forognak fenn, hogy vajjon törvényi jellegén kívül van-e szerződési jellege is. Van olyan „elfogás”, mely pusztán törvénynek tekinti és attól minden szer-

ződési jellegét megtagad. Ezen felfogás szerint magyar törvény a pragmática sanctiót teljesen jogszerűen megváltoztathatja, mert ilyen törvény a nemzet és a király egyetértő elhatározását foglalja magában. Támogatja ezen felfogást az a körülmény, hogy a pragmática sanctiónál a külső alak éppen olyan, mint más közönséges törvény-nél, továbbá, hogy a törvény szövegében szerződéses jelleg nincs kifejezve.

Helytelen fölfogás, mely szerződésnek mondja a pragmática sanctiót. Így fölfogva annak megváltoztatásához az uralkodócsalád összes tagjainak beleegyezése volna szükséges, érteve azokat a tagokat, kik a trónöröklésre jogosultak.

Ennek a felfogásnak, vagyis hogy a pragmática sanctio a nemzet és az uralkodóház közötti szerződés, ellentmond az a körülmény, hogy az uralkodóház nem államjogi tényező s mint közjogi intézmény a magyar közjogban ismeretlen.

Nem lehet szerződésnek tekinteni azért sem, mert a magyar alkotmány szerint a király és a nemzet, a főhatalomra nézve egyezkedő szerződő fél egyáltalán nem állhat egymással szemben, hanem mindketten egyesülve vannak a szent koronában.

A pragmática sanctio nemzetközi szerződés is, melyet két szuverén állam: Magyarország és az osztrák örökös tartományok kötöttek egymással, mert csak így lehetséges, hogy Magyarország egy másik ember fejedelmét tette meg a saját uralkodójává. Ez csakis Ausztria beleegyezésével történhetett. A magyar pragmática sanctio azon részében, melyben az osztrák pragmática sanctióval megegyezik, nevezetesen az együttes és elválaszthatatlan birtoklást és kölcsönös védelmi kötelezettséget illető részében az ausztriai államhatalom megfelelő hozzájárulása nélkül a magyar törvényhozás által egyoldalul sem nem módosítható, sem meg nem változtatható.

Csak azon részekben van nemzetközi szerződéses jellege, amelyekben rendelkezéseik egybehangzóak, míg azok részeikben, melyekre nézve egymástól elütnek, mindegyik államban külön-külön, egyoldalul is módosíthatók vagy megváltoztathatók.

Néhány szót szöveg még a trónról való lemondásról, mely csak úgy érvényes, ha határozottan a magyar királyi trónra vonatkozik és erről a magyar országgyűlés hivatalos formában értesítették s az iránt külön törvényt alkotnak. Világosan megköveteli ezt az 1867. III. t.-c. Ennek, bár a pragmática sanctióból önként folyik, külön törvényben való kimondása azért volt szükséges, mivel 1848-ban V. Ferdinánd és Ferenc Károly főherceg lemondásai nem a magyar alkotmánynak megfelelő formában történtek, így tehát ezen lemondások csak utólagos becikkelyezések által váltak érvényessékké.

Hirdetmények.

Felhívom mindazokat, kik a nyár folyamán nyaralókat szándékoznak lakásukba befogadni, ebbeli szándékukat jelentsék be a városházán 8. szám alatt.

Felhívom az adózó közönség figyelmét az 1922. évi 180.000 számú P. m. utasítására kifüggesztendő hirdetményre, mely szerint a szolgálati vagy munkabér viszonyból származó jövedelmek bejelentendők 1923 február 12 ig a munkaadó által a városi adóhivatalnál; ugyanott a bejelentésekre vonatkozólag az összes nyomtatványok is beszerezhetők egyben bővebb felvilágosítást is nyerhetnek.

Egyes szám ára 8 korona.

Felhívom a 12—21 éves iskolán kívüli ifjakat, hogy február 7-én délután 6 órakor tájékoztató előadásra a tüztőlóktanyába (városmajor) föltétlen jelenjenek meg.

Felhívom a város lakosságának figyelmét, hogy a városi tűzrendészeti szabályzat 6. §-a értelmében a hamu szemetes ladában vagy egyéb tűzveszélyes helyen való elhelyezése, ugyancsak a hamuak padlásokon vagy más könnyen éghető anyagokat tartalmazó helyen való raktározása szigorúan tilos. A hamu csakis teljesen kívülre más anyagoktól különállóan helyezendő el tüzbiztos helyen. Ezen rendelet ellen vétők szigorúan büntetettek.

Közölni teszem, hogy a város tulajdonát képező Sörkert bérletére vonatkozó nyilvános szóbeli árverés f. évi február hó 11-én délelőtt 10 órakor fog a városháza tanácstermében megtartatni.

Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

Értesítetnek a mész, cement, vas- és festékekkel dolgozó iparosok, hogy részükre anyag ajánlat érkezett, az érdekeltek a hivatalos órák alatt a hivatalos helyiségben betekintheik.

Az ipartestület helyiségében (hivatalos órákon kívül) minden vasárnap délután, hétfőn, szerdán és szombaton este 7 óra után társas összejövetelek tartatnak, amikor is az érdeklődő iparosok ügyeik felett eszmecsere folytathatnak, célszerű tehát és ajánlatos, hogy ezen estéket minél szamosabban látogassák.

Dömötör Gyula ipartestületi elnök.

H I R E K.

Olvasóinkhoz! A rohamosan emelkedő drágaság kényszerhatása miatt kénytelenek vagyunk a mai számtól kezdve lapunk példányonkénti árát 8 koronára felelni. A 8 koronás ár közel sincs még arányban a mai nagy drágasággal, csupán a lap horribilis előállítási költségeinek egy kis részét akarjuk ezzel az olvasóközönségünkre átruházni. Ez a 2 korona differencia senkit sem terhel meg, viszont nagy példányszámmal jelentékeny összegre tuc. Ugy a budapesti, mint a vidéki lapok már régebben fel emelték példányaik árát 10—20 koronára és már most sehol az országban nincs 8 koronás újság. A megértő olvasóközönségünk további jóakaratu támogatását kéri a kiadók.

Nyilatkozat. A városban elterjedt azon hír, hogy a nyomdánkat eladták, átlátszó céllal terjesztett valótlanosság és ezidőszerint teljes lehetetlenség. Ez csupán arra szolgál, hogy vele üzleti hírnevünket lerontsák. Hogy kinek volt érdekében ezen valótlanosságot híresztelni, azt nem tudjuk, csak sejtjük.

Itj. Rónai Frigyes és Pandur Béla.

Uj rendőrfelügyelő. A belügyminiszter Dr. Albert István rendőrfelügyelőt a közzei kapitánysághoz szolgálatára osztotta be.

Fuchs Ferenc nyug. városi fogyasztási adókezelő február hó 1-ével kilépett a városi szolgálatból. Ez alkalomból személyesen vett búcsút a polgármestertől és meghatva mondott köszönetet a támogatásért. A polgármester teljes elismeréssel adózott a derék tisztviselőnek több mint két évtizedes jó szolgálatáért.

Eljegyzés. Herlicska Antal magántisztviselő eljegyezte Roth József leányát Annuskát Szombathelyről.

Halaizás. Prikopa János volt kereskedő, 78 éves korában múlt vasárnap elhunyt. Temetése kedden ment végbe nagy részvét mellett.

Petőfi-ünnepély a polgári fiúiskolában. Szép ünnepély keretében áldozott vasárnap délután Petőfi emlékének a helybeli polgári fiúiskola tanulósága. A csinosan feldiszipított nagy termet zsufolásig megtöltötte az ünneplő közönség, nagy nagy hazánkfia 100 éves születésének évfordulóján pár percet szenteljen Petőfinak, a hazaszeretet eme nagy mintaképe emlékére. Petőfi nagyságát Taucher Gusztáv tanár magas szárnyalású beszédben méltatta, mely után a tanulók által előadott szavalkatok, élőképek és karénekek gyönyörködtették a közönséget. Az ünnepélyt hétfőn délután megismételték.

Petőfi-ünnepély az ev. leánygimnáziumban. Kedves szívre és kedélyre ható ünnepet ült a leánygimnázium múlt esütörtök este. Könnyű ennek a leánygimnáziumnak kedves lelket megragadó és szemet is gyönyörködtető ünnepeket ülni, hiszen megvan minden kelléke hozzá: szép terme, igézó, bájos leányselege és hozzá még a Petőfi-ünnep nagyszerű alkalmá. Tartottak is olyan ünnepélyt, amely nemcsak a gimnázium magasabb követelményeinek hanem a tárgy méltóságának is teljesen megfelelt. Jól volt megválogatva és összeállítva a műsor is. Tangelmayer Margit bevezető szavalkata adta meg az ünnepi akkordot, az igazi nívóautazonban Sinoros Szabó Erna tanárnő felolvasásából ismerte meg a közönség. Mély bepillantást nyújtott az a költő lelkületébe, finom nőies méltatást halottunk, amely nagy költőnk fényoldalait igaz megértő lélekkel varázsolta lelki szemünk elé. Feltétlen elismerés illeti a felolvasót. Azután gyors egymásutánban perregtek le a kedvesebből kedvesebb szavalkatok. Akár a három kisebb leányka Guttay Vilma, Thold Evi, Balikó Bözske értelmes gyermeki közvetlenséggel előadott szavalkatait hallgattuk, akár a nagyobb Kovács Sári, Losonczy Melinda, Gömbös Alice vagy kiváltképen Jagits Vilma előadását élveztük, úgy a kifejezésre jutott báj, mint a költemények átérzése és finoman kidolgozott előadása fokról-fokra mindinkább elragadta a hallgatóságot. A műsorba szépen beleillettek a zeneszámok. Zongorán Tóth Sári és Nussbaum Elli mutatják be ügyességüket. Pompás volt a melodráma, amelyet Krompaszky Rózi adott elő Csiszár Piroska zongora és Stúr Iván hegedű kíséretével. Nem szabad végül megfeledkeznünk a kar nagyszerűen betanult és precizitással előadott énekéről sem. Egyszóval a nagy Petőfihez méltó ünnepet ült a leánygimnázium.

A városi erdőmesteri állás, mint múlt számban megírtuk újból megüresedett, mert Szy Géza erdőmérnök is megvált ezen állásától és jobb helyet keresett és talált is magának. Ha visszagondolunk csak két évtizedre a városi életben, azt látjuk, hogy hosszabb időt 10—15 esztendő nem szolgált egy városi erdőmester sem, hanem alig 3—4 évi szolgálat után rendszeren személtvi változás volt az erdőmesteri állásban. Itt valami hiba, sőt baj van. És pedig az, hogy az erdőmestereket az állam is, de meg az urodalmak is jobban dotálják, mint a város és így csak lépcsőnek és kiegészítő pozíciónak tekintik a városi szolgálatot és csak addig maradnak, míg jobb hely nem kerül. Ezen a bajon pedig segíteni kell, mert Kőszeg város egyetlen jövődelmi forrása, az erdő megérdemli, hogy állandó, gondos és lelkiismeretes kezelője legyen, ezért a városnak meg kell hozni azt az áldozatot, hogy erdőmesterét úgy fizesse, hogy gondtalanul élhessen és dolgozhassék és lekösse az erdőmestert egy emberöltőre az erdei gazdálkodásban, mert ez csak így lehet hasznos és eredményes. A polgármesternek sikerült közzei Funkl József erdőmérnököt megnyerni a városi erdőmesteri állásra, ki megszállott területről menekülvén, mint állami erdőtiszt 16 évi gyakorlati értékes szolgálatot tehet a városnak. Állását már el is foglalta.

A Sörkert bérletére öt ajánlat érkezett be írásban. A város határozata szerint most szóbeli árlejtést tartanak az ajánlattevők között. A szóbeli árlejtés február hó 11-én délelőtt lesz a városi gazdasági tanácsos irodájában.

A karnevál hercege február 10-én bucsuzik Kőszeg uri közönségétől az Első Magyar Nemez-, Posztó- és Fezgyár R. T. tisztviselőinek a bálján. Vigsággal, kacagással fog távozni és derűt, csapongó jókedvet fog maga körül ezen az estén hinteni. A táncestélyt nívós programmal vezeti be, melyről mult számunkban megemlékeztünk. Nehammer Gyula igazgató saját komponált dalaikat fogja zongorán kísélni. Krompaszky Ede a Hír főszerkesztője Petőfiről tart felolvasást. Szederkényi Ilonka, kinek szavalkat művészetével már volt alkalmá a közzeieknek megismerkedni, Petőfi verseket fog előadni. Miklósy Mauci magyar táncos a műsor egyik legjobb számának ígérkezik. Kedves látványt nyújt majd 6 bájos urileány és fiú palotása. A táncot Szabó Irma polg. isk. tanárnő kreálta és tanítja be, aki ezen a téren már sok kiváló produkált. Végül pedig Chaplin és Fatty rendkívülien neveltető filmburleszkje fog a közön-

ségnek vidám perceket szerezni. Meglepetés számba megy a terep pazar díszítése is. Az estély szigorúan zártkörű. Akik tévedésből nem kaptak meghívót, sziveskedjenek Róth Jenő könyvkereskedésében felírtni a nevüket, ugyanott a jegvek a névre szóló meghívó felmutatása mellett elővételben kaphatók.

Gyertyaszentelő és a medve. Gyertyaszentelőkor, februárius második napján a medve kibúvik odujából, ahol végig aludta a telet, kiderzősli az álmat szeméből és körülnéz. Vizsgálja az eget és vizsgálja a földet és szaglász a messzeségbe és kémleli az idők járását. És ha úgy tapasztalja a medve, hogy szép idő van és naps, ha közelét érzi a tavaszi fuvallomnak, akkor dörögve visszahúzódik vackába, másik oldalára fordul és alszik tovább. Akkor a medve vélekedése szerint még csak most következnek az igazi tél, a fagy, a jégvihar, az északi szél süvítése. Am ha a medve azt látja, hogy fergeteg dul és süvítő szél torlaszokba söpri a havat, ha didereg a természet és a hidegtől repedeznek a fák, ha zord, fagyos és jegeslehetű a természet, akkor a medvének mosolygásra derül az ábrázata, megrázza magát és vidáman nekivág az erdőnek. — Vége a télnek. — gondolja magában a tányértalpas koma — most adja ki a mérge utolját... Hogy a holnapi napon miképpen viselkedik majd a medve. — medve legyen az, aki megmondhatja. Van hó is és hideg, fagy és fergeteg, de van napsütés is és olvadás, sár és lágy idő. Szinte óránként mást mutat az idő képe. Medve legyen, aki ilyenkor elhatározásra tud jutni. Ha az embernek volna efféle medvei szokása február 2-án, Gyertyaszentelő napján, nyilván így morfondirozna: Hiszen enged az idő, javul az ájer, határozottan nincs messze a tavasz. De ki tudja, bujjunk még csak vissza, aludjunk még egyet...

A Közzei Sörgyar Részvénytársaság közgyűlése mult kedden volt Kincs István apátplébános elnöke alatt a Közzei Általános Takarékpénztár tanácstermében. Megnyitójában a vállalatot megalapító polgároktól emlékezett meg hálás szavakkal és arra kérte a jelenlegi részvénytulajdonosokat, hogy ugyanazon szeretettel támogassák, hogy az megerősödjön a nagyipari vállalatok sorába emelhető legyen. Ezután Közzei József igazgatósági titkár terjesztette elő az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését és a mérleget. A jelentés a sörkimérő vendéglősökhez és a fogyasztó közönséghez egyaránt azon kérelemmel fordul, hogy tekintve a közzei sör jó minőségét és mert nem drágább, a helyi ipar támogatását tartásuk polgári kötelességüknek; ipari nagyvállalattá a sörgyar csak a város egész közönségének kitartó és megingathatatlan helyiérdeku pártolásával lehet. Mint már lapunkban közölve volt, a sörgyar 620.000 kor. tiszta nyereséget mutat ki. Figyelembe veendő azonban, hogy tekintélyes összeget helyezett a tartalékba, amire a belső berendezésnek nemsokára nagy szüksége is lesz. Értékesökkenési alapra 150.000 K, felújítási alapra 600.000 K, a tartalék felemelésére 150.000 K lett megállapítva. Jótékony célokra 15.000 K fog kiosztatni. Az 1921—22 évi üzletév osztaléka részvényenkint 25 korona lett megállapítva, mely március 2-től kezdve vehető fel a Közzei Általános Takarékpénztárnál. A 3725 részvényt képviselő közgyűlés a jelentéseket és nyereségfelosztási javaslatot egyhangulag el fogadta.

Koncz Jani hangversenye. Két éve gyönyörködtetett bennünket először művészetével s most amikor ismét ellátogatott hozzánk művésze fénypontján, a közzei hálás közönség mint jó ismerőst ünnepelte. Az estélyről csak annyit, hogy a megjelenteknek feledhetetlen lesz ez a hangverseny és a jelenlevő minden szépért lelkesülő közönség örökké szívébe zárta a fiatal művészt.

Emelkednek a postai csomagdíjak. A magyar posta február 1-től kezdve a belföldi csomagforgalomban a következő díjakat állapította meg: 1 kilóig 105, 5 kilóig 175, 10 kilóig 325, 15 kilóig 475, 20 kilóig 625 korona, élelmiszereknél ugyanilyen súlyok után 75, 125, 225, 325 és 425 korona lesz a szállítási díj. A külföldre szóló csomagoknak aranyfrankban megállapított díját a magyar posta 400 papirkorona helyett 500 papirkoronára emelte fel.

A Horthy akcióra folytatódólag adakoztak: a községi leánygimnázium 1613 K-t, Deutsch Béla 95 K-t.

A földbirtokreformmal kapcsolatos munkálatok tegnap, szombaton kezdődtek meg, mert a mult esütörtökre hirdett eljárásra senkiselem jelentkezett. Tegnap azonban zsúfolásig megtelt a városháza közgyűlési terme igénylőkkel. A tárgyalást dr. Riedl kir. járásbíró nyitotta meg. Jelen voltak még a város képviselőiben Jambrits Lajos polgármester, dr. Masáth Ernő gazd. egyesületi igazgató, Fehérváry Sándor titkár a herceg Eszterházy hitbizományi park képviselőiben és Backer Róbert erdőtanácsos. A bizottság a következőkből alakult dr. Riedl bíró elnöklété alatt dr. Masáth, Backer tanácsos. Az igénylőket a következő választmány megalakulása után nyomban megkezdődött az igénylőkkel a tárgyalás, mely tisztán házhelyekre vonatkozik, miután igényelhető földbirtok Köszeg város területén nincs. Házhelyekül több terület van kiszemelve, miknek a végleges kijelölése a jövő kedden vagy szerdán lesz. Minden házhely-igénylő 500 korona előleget tartozik hétfőn délelőtt a városi pénztárba befizetni. Az igénylőkkel való tárgyalás a jövő hétfőn és a rákövetkező napokon folytatódik a városháza közgyűlési termében.

Anyakönyvi kivonat az elmúlt hétről. Születések: Nagy István—Schneller Franciska: János r. k. Groslicht Lajos—Pótló Teréz: Mária r. k. Halálozások: Pripoka János 78 éves influenza.

Ingatlanforgalom. Zach Mária, Ungár Janka, Zach Anna eladták az Intézet-utcában levő 6. sz. házat 90.200 K-ért Treiber Antalnak. Horvátnádallai iskolaszék eladta a Rajnis-utcában levő házat 650.000 K-ért Zsuhár Károlynak. Wentzl Mihályné eladta az Ábrahám-dűlőben levő szőlőt 258.500 K-ért Miletits István és nejének. Lutterschmidt Ferencné eladta a Tauschen dűlőben fekvő szőlőt 120.000 K-ért Zwaller Károlynak. Frühwirth Mihály és neje eladták a Hegyalja utcában levő házszerűket 300.000 K-ért Mészáros György és nejének.

Házibal a barakkokban. Karneval herceg a barakkokba is ellátogatott. Miért ne? Most nem úgy van, mint tavaly télen. A nagy szobák el vannak választva, tüzelőfa van elég s akinek nincsen, az könnyen megszerzi a közeli erdőből, no meg a tél is sokkal enyhébb a tavalyinál. E héten tartották meg házibáljukat a barakkok vig lakói is. Főrendező B né asszony és a jó táncos Fricibácsi, no meg a Farkas-féle harmonikás zenekar kitűnően értették a kedélyeket felhangolni. Volt ott tánc és mulatozás reggelig. Rendőrségi engedély és záróra — ott teljesen fölösleges volt. Szegény barakk-lakók — ha visszagondolunk a tavalyi télre — mennyit szenvedtek ők, hát miért nem pótolhatnák az elmulasztottat az idén? Ez alkalommal legalább másfelé lehet értékesíteni a városi közönség jótekonyságát.

A Községi Sport Egylet vívószaosztálya f. évi február hó 8-iki kezdettel egy 3 hónapos vívókurzust rendez, Ungár Adolf vívómester vezetésével. Érdeklődők jelentkezzenek a vívómesternél, vagy Schreiner Jánosnál. Havi tandíj szerelvények koptatási díja a tagok számára képest legfeljebb havi 700 korona.

Meghívó. A községi Kisdedovó Egyesület ma f. hó 4-én délelőtt fél 12 órakor az ovoda helyiségében közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait meghívja az elnökség.

A községi kölcsönkönyvtár ujdonsága: Heimbürg, a kiváló német író „Mihaszna kisasszony” című regénye magyar fordításban.

Ne üsd az állatot! A rendőrséghez két feljelentés is érkezett, hogy egyes emberek emberi mivoltjukból kivétlőzve, bántalmazzák az állatokat. Nincs csunyább látvány, mint hogy az utcán némely kocsis igazi kocsis módra úti a gondjaira bízott állatokat. Reméljük hogy az emberi érzéssel hadilábon álló két atyafit a rendőrség szigorú büntetése egy kissé leszoktatja erről a brutális állatkinzásról.

Edes a boszu. Kellemetlen meglepetés érte Végh Ferencz vármórt vasárnap este. Az egyik vendéglőben csendben üldögélt amidőn egyszer csak nagy meglepetésére valaki arcul ütötte. Amikor a vármór feleszmélt, látta hogy két harora kész fiatalember áll vele szemben, kiknek tekintete semmi békés szándékot sem árult el. Nagynehezen sikerült neki csak véres arccal a korcsmából kimenekülnie. Később, amikor a verekedés főcinkosát elcsípték, kiderült, hogy Preisz Józsefnek hívják és azért kezdett ki a vármórral, mivel a mult héten két testvérét csempészetben érték és még most is a rendőrségen pinenik ki az ügy fáradalmait, ezeket akarta megbosszulni. Preiszet testi sértés miatt feljelentették a községi kir. járásbírósnál.

A javíthatatlan. Még emlékeztet az az eset, amikor Tompeck József zsebkésével úgy megszurta Farkas Ernő helybeli fiatalembert, hogy pár napig élet-halál közt lebegett és csak valóságos istencsodája, hogy felépült súlyos sérüléséből. Tompeck ezért börtönbe került. Amikor kiszabadult, jól viselte magát, szinte úgy látszott hogy a börtön levegője megjavította a házastros legényt. Most aztán megint életjelt adott magáról és ismét egy bünygyel kapcsolatosan kell vele foglalkozni. Az eset a következő: Schatzl Antal községfalvi lakos a Dorner féle vendéglőben borozgatás közben szováltásba keveredett Tompeck József és ennek barátjával Horváth Józseffel. A szováltás nem is volt valami nagy, s mindenki azt hitte, hogy be is fejeződött. A két barát azonban boszut forralt Schatzl ellen, s amikor ez este hazafelé tartott Köszegfalvára, a vashíd közelében Tompeck és Horváth meglesték és egy naluk levő lécdarabbal úgy ütöttek fejbe Schatzl-t, hogy menten bele fordult a Gyöngyös putakba. Amikor a merénylők tettüknek tudatára ébredtek és látták, hogy Schatzl bele is fuldolt a vízbe, nagyilekuen kihúzták és a partra fektették az eszméletlen embert. A súlyosan megsérült Schatzl-t amikor ráakadtak, bevitték a vasúti órházba, ahol azonnal kezelésbe vették és másnap haza szállították Köszegfalvára. A rendőrség elől Tompeck megszökött, Horváthot pedig letartóztatták. A megszökött Tompeckot a rendőrség keresi s ha elcsípi, valószínűleg ráterítik a vizes lepedőt s nem uszsa meg oly olcsón, mint a mult évi szurkálást.

A bet csempeszel. Kucsics Mátyás és Horváth János sopronudvardi lakosok 780 csomag pipadohányt és 100 csomag cigarettadohányt, Supper János kethelyi lakos 60 kilo sőt és 90 csomag dohányt, Hódossi Simon és Hódossi Mariska rótfalvi cigányok 30 kilogramm sőt, Szafics Veronka pedig 50 tojást akartak a határon átvinni, de a vármórök elcsípték őket és előállították a vámdőparancsnokságra ahol a csempészarukat elkobozták és az eljárást megindították ellenük.

A mulatozás vége. A mult vasárnap a Sörkertben tartott mulatság után több fiatal emberből álló társaság hatolt be a korcsmazobába és bornak a kiszolgálását követelte a vendéglőstől. Mivel a vendéglős — tekintettel a zárórára — a bor kiszolgálását megtagadta, a legények garázdálkodni kezdtek és az ott megjelenő rendőrközlegnek is ellenszegültek. A rendőrnő a tulsulyban lévő beborozott társasággal nem boldogult s csak a segítségére siető katonai készség segítségével bírta a rendet helyreállítani. Az előbb még hősködő legényeknek most már az inukba szállt a bátorságuk és el-tűnni igyekeztek a harcmezőről, de közülük négyet mégis sikerült elcsípní és előállítani a rendőrségre. A 4 előállított közül 3 alighanem ártatlanul keveredett az ügybe, miért a rendőrség felmentette, a negyediket Mészáros Ferencet a rendőrbíró hatóságértésért, igazolás megtagadásáért és botránys részegségért 1300 korona pénzbüntetésre ítélte el. Így végződött a vasárnapi muri.

Csendélet Perenyén. Perenye község csendjét három dubaj legény lárniája verte fel, kik az egymáson esett sérelmeket az utcán intézték el a maguk módja szerint. Jáger Kálmán összeveszett Flór Kálmán és Flór József perenyei legényekkel és úgy intézték el az ügyet, hogy az egyik 21 napig, a másik 8 napig, Jáger pedig 14 napig kénytelen az ágyat nyomni. A lovagi torna után a bíróság tesz majd pontot.

Jótekenycélú mulatságok engedélyezésére a kérvényeket eddig a kérvényezők többnyire személyesen adták be az alispánhoz. Az alispán most úgy intézkedett, hogy a jövőben engedélyt csakis a főszolgabíró hozzájárulásával ad ki, tehát először a főszolgabírósághoz kell beadni aki ezt véleményezi.

Megcáfolt pulykalopás. Mult év augusztus 13-án azt irtuk, hogy Albert Anna, Barabás János ludadi lakostól egy pulykát lopott. Ez a bir nem bizonyult valóznak, mert a bíróság Albert Annát felmentette a lopás vádjá alól, sőt arra kötelezte Barabást, hogy a pulykát adja vissza a tulajdonosának Albert Annának.

Kalyha és cserépedényégető Seregélyházan. Id. gróf Széchenyi Rezső gyöngyösapáti földbirtokos a seregélyházi birtokán kalyha- és cserépedény égető ipar üzéséhez kapott iparengedélyt a főszolgabíróságtól mint elsőfoku iparhatóságtól. Telepengedélyt már az ősz folyamán megkapta.

Lopás. Pohl Gusztáv lukácsbázi bérlő feljelentést tett a csendőrségnél, hogy a szőrüskertjében levő szalmakazalt nap-nap után megdézsmálják. A csendőrség nyomozása közben már talált is nyomot, amelyen elindulva valószínűleg kézrekerülnek a tolvajok.

Feljelentett orrvadászok. Mult év decemberében a bozsoki határban orrvadászok egy 14 kilós őzet lőttek és eladták Molnár Jenő velemi korcsmárosnak 200 koronáért. Fellettek jelentve a bíróságnál.

Eltemetett tetszhalott. Egyik budapesti lapból olvassuk a következő majdnem hihetetlen hírt: A sopronmegyei Oroszló községben január 16-án hirtelen elhunyt Bakó István jómódu gazda. A család kriptát építtetett részére, de addig is, amíg amíg a kripta elkészült, ideiglenes sírba temették el. A kripta a napokban elkészült, és amikor a koporsót át akarták tenni, meglepve látták, hogy a koporsónak a lábak felőli része ki van törve. Felbontották a koporsót és a jelenlevők megrettenve látták, hogy a holttest megfordult a koporsóban, a szemfedél összevissza szaggatva és a halottnak mindkét karja össze volt rágva. Az esetet bejelentették az illetékes hatóságnak, és a vizsgálat ki fogja deríteni, hogy kit terhel a felelőség az élve eltemetett gazdáért.

Száznál több halottja van a beutheni bányarobbanásnak. A Heitzi bányában történt robbanási katasztrófa áldozatai közül eddig 103 halottat hoztak felszínre. 49 bányásznak eddig még nyoma veszett. A gázmérgezési tünetek miatt a kórházba szállított bányamunkásokat már elbocsájtották a kórházból.

Az utolsó rabszolgák. Nincsenek többé rabszolgák, tanultuk az iskolában, a rohamosan haladó műveltség szakított a barbár mult e leg-sötétebb hagyományával. Most azonban ezt olvassuk: Hongkongban, az angol gyarmaton, a messze kelet egyik legmodernebb kikötőjében csak most törölték el végkép a rabszolgaságot. Rendelet jelent meg, mely szerint ezután a rabszolgák nem tartoznak többé a tulajdonosaikhoz akik annak idején megvették őket. Ellenben azok a személyek, kik fiukat vagy leányokat vásároltak és házi munkára alkalmazzák őket, megtarthatják rabszolgáikat, azzal a föltétellel, hogyha szüleik beleegyeznek. Anglia tehát az utolsó rabszolgatartó...

Kivégezték a lengyel elnök gyilkosát. Var-sóból jelentik, hogy Niewiadomszkit, Narutovic elnök gyilkosát, kivégezték.

Leégett a parádi üveggyár. A parádi üveggyár, Magyarországnak egyik legnagyobb ilyen üzeme, kigyulladt és leégett. Az egész gyártelep teljesen elpusztult és csak néhány mellék-épületet sikerült megmenteni. A tűzvész oka eddig ismeretlen, az okozott kár felbecsülhetetlen.

84 oldal a Színházi Élet e heti száma. Az albumnak beillő díszes szám ragyogó képekben számol be Szomori Dezső új darabjáról a Gloriáról, a Terike repriméről, a Bonbonier megnyitó műsoráról, az összes színházi aktuálitásokról. Rengeteg cikkeken kívül közli Szenes Béla új regényét, kottát, egy teljes szindarabot, s gazdag mellékleteket ad. Egy szám ára 60 korona, negyedévi előfizetés 500 korona. Kiadóhivatal Budapest Erzsébet körut, 29.

Megtalálták Krisztus templomát. Az angol archeológiai társaság egyik tagja jelentette az angol lapoknak, hogy Kapernaumban megtalálták annak a zsinagógának köveit, amelyben Krisztus hirdette az evangéliumot, Kapernaum község a régi Galileában fekszik a Jordán folyó közelében, a Tiberiás tavától nyugatra. Itt töltötte Jézus Krisztus életének jelentékeny részét. Az archeológusok azt hiszik, hogy a zsinagógát földrengés súlyosította el és nem lehetetlen, hogy éppen az a földrengés, amelyről a Biblia is említést tesz Krisztus haláláról a történelemben.

Minden meghülés a labtól ered, ezért ajánlatos meleg gyapjúharisnyák viselése. Próbálja meg egy fejleléssel a legjobb anyagból készített Filipp harisnyakötődjében, Szombathely, Széll Kálmán-utca 6.

Budapest látványossága a református templom mellett (Calvin-tér 7) Fenyves Dezső most megnyitott pazarul berendezett nagybárája. Lapunk hirdetései rovatában közölt bámulatosan olcsó árak, a dus választék és az áruk elsőrendű minősége máris nagy vevőközönséget szerzett ennek az új áruháznak, ahol minden vételkényszer nélkül szívesen állnak az érdeklődő közönség rendelkezésére.

Keresünk

1 kapusnót, havi 2000 K fizetéssel és teljes ellátással.

4 mindenest, havi 1400 K., teljes ellátás és mosási napon 200 K napi pótdíj mellett, de a mosás nem kötelező.

1 szakácsnót, havi 2800 K fizetéssel és teljes ellátással.

Jelentkezés hétköznapokon 11 órakor az igazgatói irodában.

Az ev. leánynevelő intézet igazgatósága.

A községi járás főszolgabirójától.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

F. hó 7-én d. e. 10 órakor a Strucz-szálló udvarán 2 darab hidegvérű 3 éves sárga herélt ló nyilvános árverésen el fog adatni.

Köszeg, 1923. február 1.

Főszolgabíró.

Villaépítésre

alkalmas g y ü m ö l c s ő s kerestetik.
Dr. KOPFSTEIN ügyvéd.

Árverési hirdetemény.

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy a Bartos Gyula kereskedelmi vállalkozó soproni bej. cég által ügyfelemtől vásárolt, de a vevő által át nem vett 300—500 métermázsza különböző (árpa, zab, buza, rozs) szalma préselt állapotban a késedelmes vevő veszélyére és költségére, az

1923. évi február 11-én

(vasárnap) d. e. 11 órakor Köszegen, a régi vásártéren levő lovardában. Pfeffel János községi kir. közjegyző közbenjöttével, megtartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében esetleg kisebb tételekben is eladatnak.
Dr. Schneller Aurél községi ügyvéd.

GUTH VILMOS villamos arca berendezett

fa-, csont- és diszműsztergályos-műhelye
Szombathely, Kossuth Lajos-utca 19.

Készít minden e szakmába vágó munkákat, ugymint villamos állólampát selyem ernyővel, könyv-, szobor és virágállványt, függöny-, kotta-, törülköző-, gyertya ruhatartót, álló- s falifogást, zongoraszeket, tölcseret, hordócsapot, billiárdasztalokat és golyót, kuglibabát, külföldi nehéz Lignumsanctum-golyót, dobrámát, rokkát.

Ingatlan árverés.

Keglevich János megbízásából árverés alá bocsátom ennek jutalékát az alábbi ingatlanokból:

1/10 rész a következőkből:
Ház Deák Ferenc utca 3 szám 96 öl
Kert " " 3 szám 32 "
Gyümölcsös Steiner " " 781 "
Szántó Nagytamás 1 hold 102 "
Alsó rét 1353 "
Szántó Gyöpi 1 hold 1300 "
Káposztás a Vágóhidnál 86 "
46 "

3/8 rész a következőkből:
Gyümölcsös Steiner 612 öl
Káposztás a vágóhidnál 51 "
Szőlő Kálegraben 747 "
A feltételek nálam megtekinthetők. Az árverés 1923. február 11-én d. u. 3 órakor lesz az irodámban. Dr. KOPFSTEIN ügyvéd.

Eladó egy használt „Sandauer“ kocsis vagy félfedéssel elcserélhető a nemezzgyárban

44 **SZALMA** mely a Weöres-féle cséplőtelepen (Honvédlaktanya mögött) kazalban fekszik, f. hó 11-én d. u. 2 órakor a helyszínen árverés útján eladatik.

Fenyves Dezső

Budapest, IX., Calvin-tér 7,
VII., Károly-k. 9. IV., Károly-k. 10.

gabardín koverkott és bőrbőri
kelme újdonságaink megérkeztek

Divatnői ruhakelmék	550 K	Virágos szatínok	1180 K
Gyapjú sevjottok	1372 K	Divatbáronyok	1848 K
85 cm széles selymek	1380 K	Cérna grenadin, dupla sz.	728 K
Nehéz Georgotte selymek	8076 K	Hímzett batyuzatok	480 K

2, 2 1/2, 3 és 4 **maradékok** meglepő olcsó méteres árakban

Fehérnemű és vászon osztályunk előnyös ajánlatai:

Mosott vászon és sifon	448 K	Férfi köpper alsónadrág	1094 K
Női hímzett ingek	800 K	Férfi hálóing	2404 K
Női nadrág azsúrral	1148 K	Férfi puha gallér	250 K
Női hímzett hálóing	2352 K	Női harisnyák	476 K
Batizott kombiné csipkével	2520 K	Férfi zoknik	118 K
Csinos tea-kötenyek	980 K	6 drb. hímzett zsebkendő	1120 K
Férfi fehér pikkéng	1896 K	Klot paplanok	7448 K

Butorszövetek, ágýterítők, asztalterítők nagy választékban

Tüzfát minden mennyeiségben, valamint

vágott fát legolcsóbb napi áron

házhoz szállít **Szovják Béla**
Rajnis-utca 5 szám.

A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom az **Ált. Takarékpénztár** mellett levő dúsan felszerelt

kalapos üzletemet,

ahol mindennemű férfi és fiú kalapok a legnagyobb választékban a legolcsóbb napi áron kaphatók. Minden e szakmába vágó férfi és női kalapok javítását és vasalását gyorsan és pontosan eszközölök.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve vagyok tisztelettel

Simon József

kalaposmester.

Két teljesen jókarban levő keményfából készült

disznóól

mindegyik két disznó részére jutányos áron

ELADÓ.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Rónai és Pandur könyvnyomdájában Köszegen.

Elektro Bioskop

a „Mulató“ nagytermében.

Műsor: Csütörtök, február 8-án

JOKAI FILM! JOKAI FILM!

A FEHÉR RÓZSA.

Napkeleti legenda 6 felvonásban, JOKAI MÓR híres regénye után a főszerepben Farkas Antonia, Matyasovszky Ilona és Varkonyi Mihály.

Provita

alkoholmentes, rumaromás szörp melyből 1—2 kávéskanál egy csésze teabapótol rumot, citromot. **Köszegen is kapható minden jobb fűszer és csemegekereskedésben.**

PROVITA ALKOHOLMENTES ITALOK MAGYARORSZÁGI GYÁRTELEPE SZENTGOTTHÁRD. TELEFON 9. SZÁM.

TREMEL KÁROLY

ELSŐ KÖZSEGI ÁRVERÉSI VÁLLALATA.

Minden szombaton a városmajorban nagy **ÁRVERÉS** tartatik.

ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: disznóól, facsarógép, bocknyereg, fényképezőgép, fürdőkadak, mángorló, üzleti pult, fűszerárvány 96 fiókkal, kirakatszekrény vasredőnyvel, üzletiszekrény, agyak, szekrények, női, férfi és gyermekruhák, cipők, tükör, kepek és olajfestmények, szörmeáruk, gyermekkocsi, lámpa, ajtók, ablakok, vas- és cserépkályhák, hordók, szőlőkádak, irógép, korcsolyák, lábszákok, asztalok, eke stb. **Veszek minden használt palackokat. Ha a házat el akarja adni, forduljon bizalommal hozzám.**

Porosz-, kocka- és trifaili szenet a legolcsóbb napi áron házhoz szállítok.

Fuvarozást vállallok.

ZERTHOFFER MIHÁLY
Király-ut 114.

HANGSZEREK. ZONGORÁK. GRAMOFONOK.

Minden hangszerünkért jóállást vállalunk.

Királyi udvari

hangszergyár

STERNBERG

Budapest, Rákóczi-ut 60/c.

számu saját palotájában.
írja meg azonnal, hogy milyen hangszerre van szüksége és mi arról díjtalanul küldöm árajánlatot ba ezen újságra hivatkozok. Javítandó hangszerét küldje postán gyárunkba. Jutányosan újjakeljük. — Gramofontulajdonosoknak legújabb hanglemezekről ingyen és bérmentve küldjük műsorjegyzékünket.

SZÉN TŰZIFA

Wiesi darabos 2400 Kamány dorong 4600

Trifaili " 2200 Puha dorong 3500

Cséri kocsz 800 ürmeteronként.

100 kg-ként. — Raktáramba plusz forg. adó. Kapható Franki Lajosnál Köszegen.